

יחידה מספר 9 - אני מאמין

מדריך למדריך

אנחנו מאמינים בני מאמינים

4 3 2 1

9. אני מאמין

10. הלכה למעשה

11. ואני תפילתי

12. לא בשמיים היא

כתיבה והפקה:

ניהול חינוכי: הדר סופר
צוות היגוי: רוחמה ווגל, אהרון סולטן
ריכוז: חני מנצורה
כתיבה: רועי זמיר ואליסף תל-אור
עיצוב גרפי: נעמה כץ

לברר מתוך דיון עם התלמידים את כוחה של האמונה בשני מעגלים:

- כוחה של האמונה במעגל האישי: הקשר האישי לה' נותן לנו כוח.
- האמונה ויראת שמים מטילות על האדם אחריות.
- לקיים חשיבה משותפת ולמצוא דרכים להעמיק את חווית האמונה כחוויה חיה וחיונית שמקרינה על אורחות חיינו.

שלבי הפעילות:

- שלב א' - פתיחה: אמון ואמונה (5 דק')
- שלב ב' - האמונה מעניקה לאדם כוח (15 דק')
- שלב ג' - אמונה כנה מכוונת את מעשיו של האדם (15 דק')
- שלב ד' - איך ניתן לחזק ולהעמיק את האמונה (10 דק')

עזרים:

- שאלון אישי- מי שמאמין...
- דפים לציור דגם אישי של 'אמונה- התנהגות'

יחידה זו היא היחידה הפותחת את מעגל האמונה, מעגל שעוסק בעיקר ביחסים בין אדם למקום. ביחידה נבקש לגעת בשלוש נקודות מרכזיות:

- כוחה של האמונה לחזק את האדם.
- השפעתה של האמונה על התנהגותו של האדם.
- האחריות המוטלת על המאמין לדאוג שהתנהגותו תהלום את אמונתו.

היחידה גדושה וארוכה. כדאי לשקול לפרוס אותה על שיעור כפול או לפצל לשני מפגשים.

4 - 3 - 2 - 1

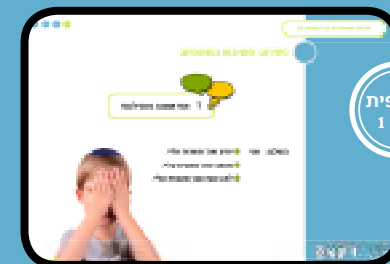
אנחנו מאמינים בני מאמינים

חלק א - פתיחה - אמון ואמונה:

נתחיל בהצבת השאלה לדיון פתוח ולתשובות מגוונות

שאלות לדיון

? מה היא האמונה בשבילכם?

שקופית
מס' 1

המושג "אמונה" קשה להגדרה ולהבנה. כדי להיטיב להבין את מהותה, נעסוק תחילה בנושא הקרוב יותר לעולמם של התלמידים - אמון. העיסוק באמון יסלול לפנינו את הדרך אל לימוד האמונה בה'.

משחקי - אמון

אפשרות א':

בוחרים זוג תלמידים. לאחד אומרים לעצום עיניים ולהתהלך בחדר, ולאחר - להדריך את חברו (לעתים בהדרכה מילולית בלבד ולעתים בהדרכה פיזית) כדי שבהליכתו לא ייתקל בדברים. בודקים במשך כמה זמן התלמיד ה'מתהלך' אכן עוצם את עיניו וסומך על הדרכת חברו.

אפשרות ב':

בוחרים תלמיד. מכסים את עיניו במטפחת קשורה ומבקשים ממנו ליפול לאחור לזרועותיו של חברו.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

שאלות לדיון

? מה הייתה ההרגשה של התלמיד שעצם את עיניו? האם אכן נתן אמון ב"מדריך"?

? מה ניתן ללמוד מכך על אמונה בה? מה הקשר בין אמונה לאמון?

(תשובה אפשרית: אנשים מאמינים נדרשים לסמוך במידה מסוימת על משהו שאינם רואים, אלא שהם יודעים עליו או חשים בו. כשם שבמשחק נדרש מהאחד לתת אמון בחברו, כך גם בקשר שלנו עם ה': אנו נדרשים לא רק לדעת שהוא קיים אלא לתת אמון בהנהגתו את העולם ובתורה ובמצוות שמסר לנו)

? מדוע קשה לתת אמון? מהי נקודת הקושי?

(תשובה אפשרית: מוותרים על שליטה עצמית; נמצאים במקום 'תלוי' במקצת; סומכים על מישהו ואין ודאות שהוא יעמוד בציפייה).

האמונה שבה אנו מבקשים לעסוק היום, היא היכולת שלנו לתת אמון בהנהגה של ה' את העולם. זו משמעות המושג אמונה בתנ"ך. הקושי הראשון שקשור באמונה בה' הוא שלמעשה נדרש מאתנו להאמין במשהו שאין לנו אפשרות לראות בעין; לא תמיד אנו יודעים או מסוגלים להוכיח את קיומו, לא תמיד אנו מצליחים להבין את המניעים ואת הסיבות לדברים שקורים בעולם בהנהגתו; וכמובן - איננו שולטים בו. מתוך כל אלו נגזר גם הקושי לתת אמון בקביעה שהעולם מתנהל על פי הנהגתו הצודקת והנכונה של ה'. ביחידה זו נבקש, לפתח יחד את מושג האמון הבסיסי, וממנו להגיע לאמון עמוק יותר בהתנהלות של העולם על פי חכמתו של ה' ולהבנת ההשפעתה שיש לאמונה על דמותו של האדם המאמין.

שימו לב: היחידה איננה עוסקת בשאלה האם להאמין או לא להאמין בקיומו של אלוקים. חשוב להדגיש שנשמח לשוחח עליה במסגרת השיחות האישיות או במסגרת אחרת - על מנת שמי שחש צורך כזה יוכל לראות במדריך כתובת.

4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

חלק ב - האמונה מעניקה לאדם כוח

אמונת - זה סדר זרעים - שמאמין בחי העולמים וזרע (תוס' שבת ל"א, א')

שאלות לדיון

? חז"ל יצרו קשר בין האמונה לבין פעולת הזריעה. מה, לדעתכם, יכול להיות הקשר ביניהם?

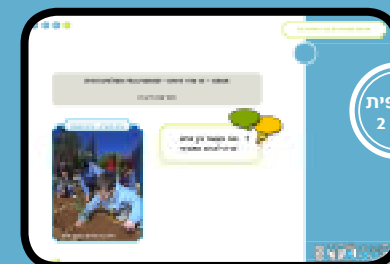
אדם הזרע = אדם מאמין

צלם: דויד אוחיון, באדיבו לע"מ

נקרין את התמונה שלהלן שמעליה הכותרת
אדם הזרע = אדם מאמין ולבקש מן התלמידים להעלות סברות,
מה הקשר בין שני "צדי המשוואה".

אחרי ששמענו את התלמידים, נוכל להעלות שתי נקודות אפשריות (בע"פ)

שקופית
מס' 2

האמונה היא כמו קרקע פורייה - היא מאפשרת לאדם לצמוח ולגדול בביטחון

ר' נחמן מברסלב הביא משל: "כְּשֶׁמִנְחִין חֶסֶה בְּאֶרֶץ טוֹבָה, אֲזִי הוּא גָדֵל וְצוֹמֵחַ יָפֶה, וְאִינוּ מְזִיק לוֹ שׁוֹם רוּחַ וְלֹא זִיקִים וְרַעְמִים, וְזֶה מִחֲמַת שֵׁישׁ כַּחַּ הַצּוֹמֵחַ וְכַחַּ הַגּוֹדֵל... אֲבָל כְּשֶׁנוֹתְנִין הַחֶסֶה בְּאֶרֶץ שְׂאִינָה טוֹבָה לְזִרְעָה, אֲזִי הוּא נִרְקֵב בְּאֶרֶץ, מִחֲמַת שֵׁאִין לוֹ כַּחַּ הַצּוֹמֵחַ וְכַחַּ הַגּוֹדֵל. וְאִמּוֹנָה הִיא בְּחִינַת כַּחַּ הַגּוֹדֵל וְכַחַּ הַצּוֹמֵחַ... אִמּוֹנָה זֶה סֵדֶר זִרְעִים, וְעַל כֵּן כְּשֵׁישׁ לוֹ אִמּוֹנָה, אֲזִי אֵין מְזִיק לוֹ שׁוֹם דָּבָר, וְאִינוּ יֵרָא מְשׁוֹם אָדָם וְשׁוֹם דָּבָר, וּמִתְפַּלֵּל בְּחִינַת כְּרָאוּ... אֲבָל כְּשֵׁישׁ חֶסֶד בְּאִמּוֹנָה, אֲזִי אֵין לוֹ כַּחַּ הַגּוֹדֵל וְכַחַּ הַצּוֹמֵחַ, וְאֲזִי הוּא נִרְקֵב מִמֶּשׁ, כְּמוֹ הַחֶסֶה הַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן יֵשׁ לוֹ עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת וּכְבִּדּוּת: (ליקוטי מוהר"ן קנ"ה)

כאשר אדם מאמין, יש בו חיוניות: הוא פועל בעולם, יוצר ועושה מתוך תקווה שבסופו של דבר הדברים הם לטובה. האמונה היא קרקע פורייה המאפשרת צמיחה והתקדמות. אדם שנטוע בתוך האמונה, ימצא בתוך עצמו כוחות להתמודד, ולהפך - אדם ללא אמונה, יתקשה לפעול ולעשות, ובמצב כזה הוא עלול, חלילה, לשקוע לייאוש.

האמונה מרגילה את האדם להמתין בסבלנות ולהשקיע גם כאשר אין תוצאות מיידיות מתוך אמונה שבעתיד יראה פירות.

לאחר שחקלאי טמן את הזרע באדמה, מתחיל תהליך של ריקבון הזרע. החקלאי חסר אמונה המעוניין לראות תוצאות מיידיות של פעולת הזריעה' ממתין מספר ימים, הולך וחופר ומוצא במקום ריקבון ותו לא... רק המאמין הוא זה שיקטוף את הפרי, שכן הוא יודע שזמן הקטיפה בו יבוא... גם אמונה בנויה כך, אין פירותיה מתגלים תמיד בהווה, וגם לא מהיום למחר. המאמץ המושקע באמונה הוא השקעה לטווח ארוך: בהווה אתה זורע, והעתיד מביא עמו את הקציר הנכסף.

(הרב אליעזר שנוולד, ממעיינות האמונה)

4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

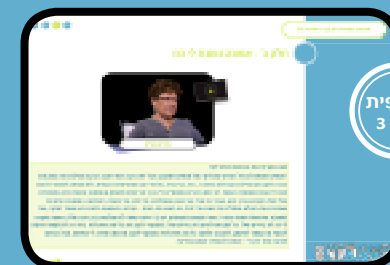
נוסה להבין את הכוח הטמון באמונה בעזרת דוגמות: לפניכם שתי פעילויות. אם עומד לרשותכם זמן לשתייהן - תוכלו לעשות את שתיהן (בסדר שהן מובאות כאן). אם הזמן העומד לרשותכם מצומצם - בחרו באחת מהן.

אפשרות א': מרים פרץ

דוגמה חיה לכוחה של האמונה בקב"ה כמקור כוח, היא מרים פרץ. מרים נשְׁלָה שניים מבניה: אוריאל נפל חלל במארב בלבנון, ואליז - בהיתקלות עם חוליית מחבלים בגבול רצועת עזה. בריאיון שנערך עמה, היא מספרת על הדיאלוג ועל השיח שלה עם הקב"ה. המראיין שואל אותה אם לא הייתה מעדיפה לוותר על השיח הזה.

בקטע מתוך הריאיון תוכלו לראות את תשובתה.

לאחר הצפייה נקרא עם הילדים את הקטע המובא כאן מתוך הריאיון עמה:

מה נותן לך את הכוחות שיש לך?

"אנשים מסתכלים על הורים שכולים כעל אנשים חזקים, אבל יש הרבה רגעי שבר, הרבה נפילות. מה נותן את הכוח לקום מהנפילות הגדולות האלה?... אני, כג'נג'ית, נולדתי עם אופטימיות טבעית, ולא מרשה לעצמי לראות את כל הכוס השחורה הזאת. יש כמה דברים שעוזרים לי בכך: **אני אדם מאמין, והאמונה נותנת כוח. האפסיות שלי מול הקדוש ברוך הוא, שהרי מי אני? אני זאת שמחליטה מי יחיה ומי ימות? התפיסה האמונית שיש מי שמנהיג את העולם ומחליט מי ימות ומי יחיה, מי באש ומי במים - עוזרת.** האמונה הזאת היא מאוד חזקה, ואני חושבת שירשתי אותה מהוריי, שהיו אנשים פשוטים. יש בי ידיעה שאני לא שולטת בדברים האלה, ושמה שקרה לי זה לא בידיים שלי. כל זמן שהילדים היו בידיים שלי, הענקתי להם את כל מה שיכולתי בחיי. זה לא קשור דווקא לכסף. זה קשור לחיבוק, לאהבה ולחום. כל מה שיכולתי הענקתי להם. את מה שהיה לי כאימא, אבל כנראה שדבר אחד אין לי - פטנט להשאיר אותם בחיים".

שאלות לדיון

- ? מה העניקה האמונה למרים פרץ?
- ? האם מרים פרץ מאמינה שהקב"ה יעשה את הדברים כפי שהיא חושבת?
- ? במה בא לידי ביטוי האמון שהיא נותנת בקב"ה?

4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

אפשרות ב': זום

האמונה מלמדת אותנו ומזכירה לנו שלא את הכול אנו מבינים, ושאינן בכוחנו לנהל את העולם ולדעת בדיוק כיצד מתנהלים בו הדברים.

ועל כן, האמונה מחזקת אותנו. היא פועלת להזכיר לנו שאיננו מבינים הכול, ושלא הכול בשליטתנו. עלינו להאמין שמעבר לראייה האישית והאנושית שלנו, הדברים מתנהלים בדרך הנכונה ביותר המובילה למקום הטוב ביותר. האמונה נותנת לנו כוחות ליצור ולעשות למרות הקושי. היא נותנת תקווה, מרגיעה אותנו שכל מה שקורה הוא בשליטה (של ה') ויש לו מטרה. והתפקיד שלנו הוא לחפש מה אני לומד ממה שקרה? איך זה יעשה אותי טוב יותר? איך אני יכול 'לנצל' את מה שקרה לשפר ולהיטיב עם העתיד שלי ושל הסובבים אותי.

שקופית מס' 4

"חייב אדם לברך על הרעה, כשם שהוא מברך על הטובה" (משנה, ברכות ט', ה').

במשנה, לימדונו התנאים:

"על הגשמים ועל בשורות טובות אומר 'ברוך הטוב והמיטיב,

על בשורות רעות אומר 'ברוך דיין האמת'."

(בבלי, ברכות נד ע"א)

ובגמרא, דייקו האמוראים ויצרו הבחנה בין הטוב לרע: אמנם על שניהם האדם צריך לברך, אבל לא על שניהם מברכים אותה הברכה, אלא:

נסכם: ההבנה שאנחנו פרט אחד מתוך תמונה גדולה וכוללת, נותנת לנו את הכוח להאמין שלא תמיד אנחנו מסוגלים לראות את התמונה במלואה, ושיש מישהו מעלינו שמתכנן, שרואה הכול במבט-על ויודע מהו הדבר הנכון לנו גם אם בזמן אמת אנחנו לא רואים את הדברים לאשורם.

שאלות לדיון

- ? בכל פעם שראיתם תמונה - האם הצלחתם לשער מה תהיה התמונה שתופיע אחריה, או מה תהיה ה"תמונה האמתית" שבסוף הספר?
- ? מה מלמד אותנו הספר "זום" על נקודת המבט שלנו כבני אדם?
- ? האם אנחנו יכולים לעשות את מה ש'עושה' הספר - גם במציאות החיים שלנו? עד איזה גבול?

נמחיש רעיון זה דרך התבוננות בספר "זום".

4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

סיכום שלב ב'

לפניכם משפטים. קבעו לגבי כל אחד מהם, עד כמה אתם מסכימים לאמור בו. ציינו את מידת הסכמתכם במספרים מ-1 (מתנגד לגמרי) ל-5 (מסכים מאוד).

5 4 3 2 1

מי שמאמין בה' מעז יותר להתנסות בדברים חדשים.

5 4 3 2 1

מי שמאמין בה' לא מפחד מתאונות.

5 4 3 2 1

מי שמאמין בה' מיטיב להתמודד בעת מחלה קשה יותר ממיי שאיננו מאמין.

5 4 3 2 1

מי שמאמין בה' מרגיש שגם בשעה קשה יש תקווה לעתיד טוב יותר.

5 4 3 2 1

מי שמאמין בה', כאשר קורים דברים לא טובים, הוא בודק את עצמו ומחפש נקודות שבהן יוכל להשתפר.

5 4 3 2 1

מי שמאמין בה' לא צריך להתאמץ.

5 4 3 2 1

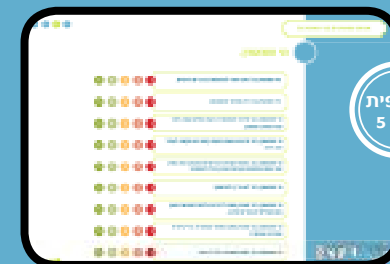
מי שמאמין בה' מאמין שגם לדברים ולהתרחשויות שאין הוא מצליח להבין יש סיבה.

5 4 3 2 1

מי שמאמין בה' מאמין שגם כאשר קשה לו, עדיין יש לו אחריות ותפקיד.

5 4 3 2 1

מי שמאמין בה' בטוח שתמיד יהיה לו טוב.

שקופית
מס' 5

4 - 3 - 2 - 1

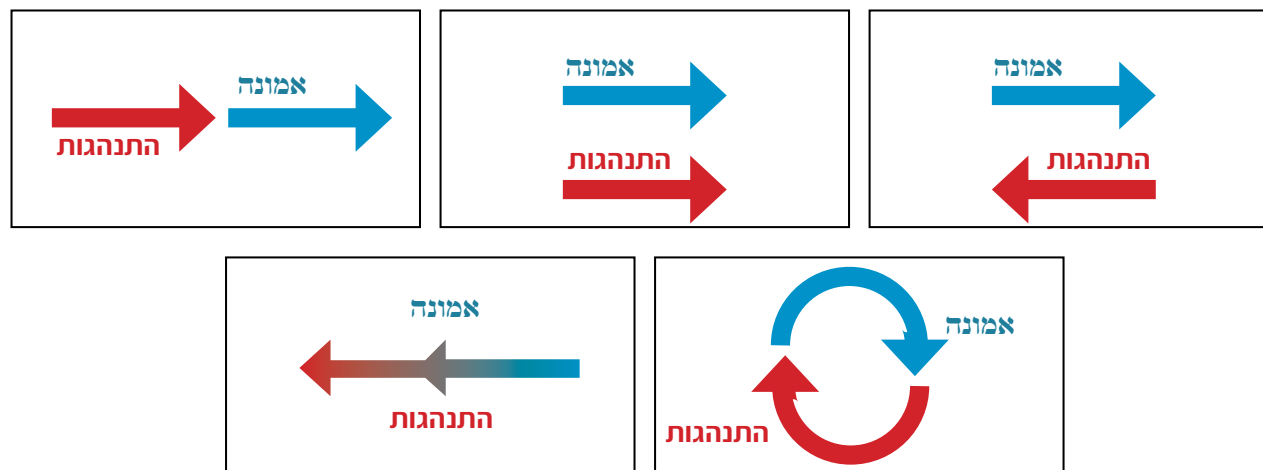
אנחנו מאמינים בני מאמינים

חלק ג' - אמונה כנה מכוונת את מעשיו של האדם

אמונה כנה מכוונת את מעשיו של האדם. אחרי שעסקנו באמונה כמהות שמעניקה לאדם כוח להתמודד, נעבור לעסוק בצד אחר שלה. האמונה כמהות שמטילה על האדם אחריות. בשלב זה לא נרד לפרטי הפרטים של ההלכה, אלא נסתפק באמירה הכללית שאדם שיש לו אלוקים צריך להשתדל לנהוג באופן ראוי.

בחינה אישית

לפניכם ציורים אחדים. התבוננו בהם ובחרו את הציור שמייטיב לתאר את היחס בין מה שאתם מאמינים בו לדרך שבה אתם מתנהגים.

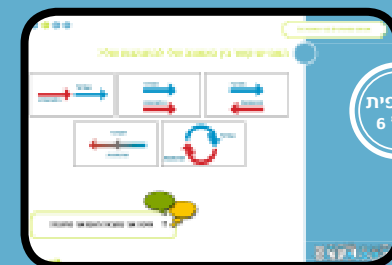
שאלות לדיון

? האם אתה שלם עם המצב שמבטא הציור שבחרת?
? אם אינך מרוצה, מה תוכל לעשות כדי לשנות אותו ולהגיע למצב שתהיה מרוצה ממנו?

ניתן גם לתת לתלמידים דפים ריקים לצייר את הדגם שלהם המבטא אמונה ומעשים.
אחרי שיבחר כל אחד את הציור שיבחר, נשאל:

פעילות זו מתאימה להיעשות כפעילות אישית. עם זאת, אם נוצרה בכיתה אווירה מתאימה, תוכלו לאפשר לתלמידים שירצו לשתף את חבריהם, לספר לכולם באיזה ציור בחרו, ולהסביר את בחירתם.

שקופית מס' 6

4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

העשרה תורנית

הרמ"א, בהערתו על הסעיף הראשון בשולחן ערוך, מסביר מה המשמעות ההתנהגותית של עמידה לפני ה'.

"שיויתי ה' לנגדי תמיד" -

הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים. (האמרה שווייתי ה'... היא נקודה משמעותית מאוד בעבודת ה')

כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו כדבורו במושב המלך (האדם אינו מתנהג תמיד באותו האופן: כאשר הוא נמצא לפני מלך גדול, הוא מדבר אחרת, מתנסח אחרת, עושה דברים אחרת משהוא עושה אותם כשהוא בקרב בני משפחתו וחבריו)

כל שכן כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקב"ה אשר מלא כל הארץ כבודו עומד עליו ורואה במעשיו... (על אחת כמה וכמה שהוא חושב שהוא נמצא לפני ה')

שקופית מס' 7

שאלות לדיון

- ? מה פירוש "שיויתי ה' לנגדי תמיד"?
- ? כיצד, על פי הרמ"א, צריכה להשפיע האמונה על התנהגותו של האדם?
- ? מה צריך האדם לעשות כדי להגיע למצב זה? כיצד יכולה העמקתה של האמונה לסייע לאדם להיטיב את דרכיו?

4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

אפשרות נוספת

"כשחלה רבי יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לבקרו... אמרו לו: רבינו ברכנו. אמר להם: יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם (יהי רצון שהפחד והחשש 'מה' יהי יחשוב עליכם' יהיה כמו הפחד שאתם פוחדים ודואגים מה בני אדם יגידו עליכם). אמרו לו תלמידיו: עד כאן? (האם יראת שמים אינה הרבה יותר מזה) אמר להם: ולואי. תדעו כשאדם עובר עבירה אומר שלא יראני אדם" (אמר להם: הלוואי שתהיו במדרגה הזאת, וראיה: כאשר אדם עובר עברה לרוב הוא חושש שמא יראו אותו אנשים אחרים) . (בבלי, ברכות כ"ח ע"ב)

שאלות לדיון

- ? במה מברך רבן יוחנן בן זכאי את תלמידיו? למה התכוון לדעתכם?
- ? מה פשוט יותר לדעתכם? לחשוש מפני בשר ודם או מהקב"ה? מדוע?
- ? התוכלו להציע רעיון לסיבה שבגללה יצר הקב"ה את העולם באופן כזה שעל האדם להתאמץ כדי להאמין בו?

4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

אדם דתי = ירא שמייים?

כתוב בעיתון!

לפניכם כותרות שכותרות דומות להן התפרסמו בעיתונים.

רב ראשי חשוד בהפרת אמונים ובנטילת שוחד

תלמידים דתיים מעתיקים יותר

צעירים מבית ספר דתי נעצרו בחשד להתעללות בחסר ישע

רב מקובל הטריד מינית נערות שבאו אליו לייעוץ

מנכ"ל ארגון צדקה פיקטיבי גבה כספים ושלשל אותם לכיסו

שקופית מס' 9

שאלות לדיון

- ? האם, לדעתכם, ראוי שאנשים מאמינים יעשו מעשים כאלה? מדוע פרסומים כאלה מקוממים יותר מידיעות על 'סתם אדם' שעושה מעשים כעין אלו? (במעשים אלו יש היבט של חילול ה': אנשים שמעידים על עצמם שהם מאמינים בדבר אחד, אבל בחיי המעשה עושים את ההפך המוחלט. מלבד העובדה שהמעשה עצמו פסול, נוספת עליו גם צביעות) מה ההבדל בין אדם מאמין (במשמעות הביטוי הרווח בפי אנשים) לאדם דתי ולאדם ירא שמייים?

4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

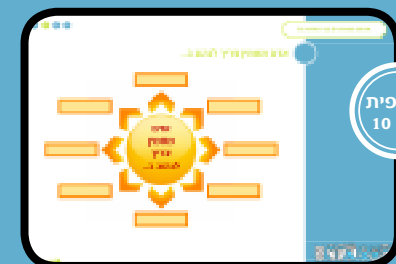
אדם דתי = ירא שמייים!

ההבדל הוא במדרגה שכל אחד הגיע אליה.

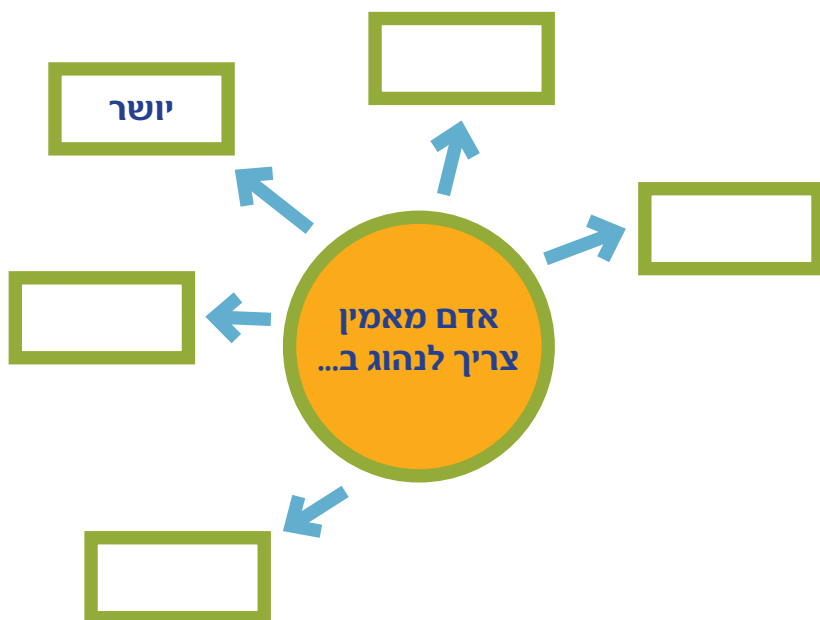
יש אנשים שמכירים ברעיון שיש אלוקים ומסתפקים בהכרה הזאת. ההכרה אינה גורמת להם לפעול בדרך מסוימת בחיי המעשה.

יש אנשים דתיים. הדתיות היא הבעת נכונות לקיים מצוות או להשתייך לקבוצה מסוימת. פעמים רבות 'דתיות' קשורה ליראת שמים, אך חשוב לשים לב שאין היא זהה לה. לא כל דתי הוא בהכרח ירא שמים. אדם יכול להיות דתי מתוך הרגל או כלפי חוץ בלבד.

יראת שמים היא מדרגה גבוהה של אמונה. מדרגה שגם אם הגיעו אליה, צריך להתמיד בעבודה קשה כדי להישאר בה. אדם ירא שמים אינו מסתפק באמונה 'כללית'. אדם כזה שב ומזכיר לעצמו שהוא עומד מול בורא עולם, שיש עין רואה ואוזן שומעת. האמונה נמצאת במחשבותיו ובזיכרונו, אבל לא רק שם. האמונה קובעת את אופי התנהגותו ומעשיו.

נצייר על הלוח שמש אסוציאציות עם דוגמה אחת ונבקש מהתלמידים רעיונות נוספים.

נסו לתת דוגמות להשפעה שיכולות אמונה ויראת שמים להשפיע על:

- היחס של אדם להוריו
- הסבלנות של האדם
- היחסים בין אדם לחברו
- אופן הדיבור של האדם

סיכום: יראת שמים היא

מדרגה של אמונה שבה האדם חש שה' רואה את מעשיו. אמונה שכזו, בכוחה להשפיע על התנהגותו של אדם ולגרום לו להיטיב את דרכיו. ככל שיראת השמים של האדם רבה יותר (באופן שהסברנו את המושג, ולא רק מן השפה ולחוץ), ההתנהגות תהיה מוסרית יותר, עדינה יותר וכד'.

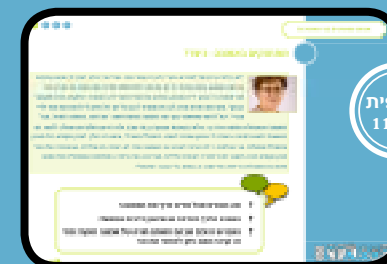
4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

שלב ד' - יישום - כיצד ניתן להעמיק את האמונה ולהטמיעה בתוכנו?

אפשרות א':

נקרא קטע נוסף מתוך הריאיון עם מרים פרץ. בקטע זה היא מספרת כיצד צמחה בתוכה האמונה. קטע זה יעזור לנו 'לסגור את המעגל' שנפתח עם הקטע הקודם שקראנו הראיון עם מרים פרץ.

"לא גדלתי בבית של למדנים, והוריי לא היו אנשי ספר, אבל אני יכולה לומר לך שהם הטמיעו בנו את האמונה הזאת ברגש. זה לא שכלתני. מיום שאני מכירה את עצמי, אני זוכרת את אמי עומדת כל בוקר ליד המזוזה, מניחה את שתי כפות ידיה ואומרת: 'אלוקים, תודה שקמתי הבוקר', וחוף מזה שהיא מודה לו, היא אומרת לו גם כל יום 'אל תיתן לי לראות את מות ילדיי ונכדיי'. יכול להיות שמישהו יבקר את האמונה הזאת ויאמר: 'מה זאת, המזוזה הזאת?', אבל האמונה הטוטאלית הזאת חדרה בי. גדלתי בשכונת מצוקה בבאר שבע, ולא היו שם תלמידים שהלכו ללמוד. אני המשכתי לאוניברסיטה. כשהיה לי מבחן אמרתי לאבא: 'תתפלל בשבילי', והוא היה הולך לארון הקודש בכל מבחן ומתפלל שאצליח. אני הצלחתי כי לא רציתי לאכזב את האמונה שלו. לא רציתי, חס וחלילה, שהעמידה שלו מול ארון הקודש תהיה לחנם. יש מי שיגיד: 'עבודת אלילים', אבל ככה אני גדלתי, בתמימות הטוטאלית של אמונה שיש כוח שמחליט מי יחיה ומי ימות. זה נטמע בלי הסבר רציונאלי".

שאלות לדיון

- ? מה הטמיע אצל מרים פרץ את האמונה? (תשובה: המפגש עם אמונתם התמימה של הוריה, קשר עם אנשים מאמינים בעלי מידות טובות ושמירה על המסורת בית אבא. מתברר שיש בכוחם לחזק בנו את האמונה)
- ? האם זו הדרך היחידה או שישנן דרכים נוספות? (ישנן, כמובן, דרכים נוספות, כמו: לימוד תורה ואמונה, התבוננות בטבע ובבריאה ועוד. יש נתיבים שונים שבהם האדם יכול לחזק את אמונתו)
- ? האם יש רגעים שבהם חשתם חוויה של אמונה חזקה? מתי זה קרה? האם ניתן לשחזר את זה?

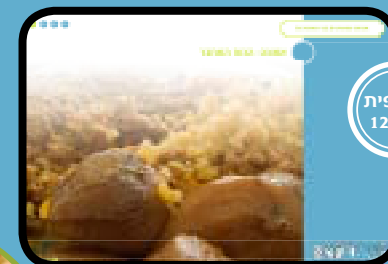
אפשרות ב': אמונה - הכוח המחבר

אפשר לפתוח את פרק היישום גם בסיפור המובא כאן, המבוסס על סיפור שרוב התלמידים ודאי מכירים. ובכל זאת, הוא לא רק "מגויר" אלא יש בו תוספת חשובה לעניינו, קראו עד הסוף.

סודו של החמין / מעובד ע"פ אהרון מוס

להסס לרגע, הוציא הרב שקית חיטה ושפך את תכולתה לתוך הסיר. הגרגירים הקטנים החליקו אל תוך החרכים והנקיקים שבין תפוחי האדמה והחומס. "עכשיו הוא מלא", אמרו התלמידים. "באמת?" אמר הרבי והוציא את אוסף התבלינים שלו. הוא החל לשפוך על כל הסיר כמויות נדיבות של מלח, פלפל, פפריקה ואבקת שום. התלמידים צפו בו והיו המומים לראות כיצד התבלינים מתיישבים להם בתוך סיר שנראה להם מלא עד אפס מקום. ניכר היה כי הרב נהנה ממעשיו. הוא שוב שאל: "האם הוא מלא עכשיו?" בלי להמתין לתשובה, לקח הרב מלוא הקנקן מים ויצק אותם לתוך הסיר. לתדהמתם הגדולה של תלמידיו, הוא הצליח לצקת את כל המים לתוך הסיר. אף טיפה לא זלגה לצדדים. "בסדר", אמר הרב וארשת שביעות רצון נסוכה על פניו, "עכשיו הוא מלא באמת, נכון?" התלמידים כולם הנהנו לאות הסכמה. "אתם בטוחים?" דחק בהם הרבי. התלמידים איבדו פתאום את הביטחון והביטו זה בזה בעצבנות, ולבסוף אמרו: "הרי אי אפשר להכניס לשם שום דבר נוסף!" בחגיגות דרמטיות הרים הרב אצבע באוויר, הוריד אותה לאט לאט ולחץ על מתג בצד הסיר כשהוא מדליק בכך את גוף החימום שמתחתיו. "אתם רואים?", אמר הרב בנימת ניצחון, "זה

באחד מבתי הספר שוחח הרב עם תלמידיו על החשיבות הגדולה שיש להקדשת זמן ללימוד ולהתחזקות באמונה. תגובת התלמידים הייתה צוננת למדי: "הרב, אין לנו זמן וסבלנות לזה. יש לנו לימודים, תחביבים, חברים והמון עיסוקים ונושאים אחרים שמעניינים אותנו. זה לא מספיק משמעותי עבורנו". למחרת, נכנס הרב לכיתה ואמר: "תלמידים יקרים, אני רוצה לעשות היום משהו שונה מדברים שאנו עושים בדרך כלל. אלמד אתכם את הסוד של הכנת חמין טוב". התלמידים היו המומים. חמין, התבשיל המסורתי לשבת, הוא אמנם אוכל יהודי קלאסי, אך הם לא ציפו מרבם ללמד אותם מתכונים. הרב לקח סיר גדול ומילא אותו בתפוחי אדמה ובבשר. לאחר מכן הוא פנה אל התלמידים: "אמרו לי, עכשיו שמילאתי את הסיר בתפוחי אדמה, האם הסיר מלא?" "כן", הם השיבו כשהם מבולבלים. בחיך על שפתיו הוציא הרב שקית של חומס ושפך את תוכנה לתוך הסיר, והחומס החליק פנימה ברווחים שבין תפוחי האדמה. "ובכן", אמר הרב, "האם עכשיו הסיר מלא?" התלמידים הביטו בסיר ופה אחד קבעו שהוא אכן מלא. בלי

שקופית מס' 12

שבסיר.

האמונה יכולה לרומם את התנהגותכם במשפחה ואת היחסים החברתיים ביניכם. היא יכולה להשפיע על תחומים רבים ומגוונים שבהם אתם נתקלים. אף פעם אל תחשבו שהוספת רוחניות לסדר יומכם תביא לעומס יתר. אדרבה, היא תחבר את כל שאר מרכיבי חייכם, כיוון שהיא תזכיר לכם מדוע אתם עושים את כל הדברים האחרים הללו. רוחניות היא החום שלא תופס מרחב אלא יוצר מרחב נוסף. ובחיך אוהב על שפתיו, סיים הרב את דבריו בדברי חכמה: **"אף פעם אל תחשוב שאתה עסוק מכדי שתוכל להתרכז בנשמתך. האמת היא, שאיך יכול להרשות לעצמך שלא לעשות כן"**.

עתה מילאתי את הסיר במרכיב החשוב מכול - חום. בלעדיו, מוטב שהסיר יהיה ריק".

עצר הרב והביט עמוק לתוך עיני תלמידיו ההמומים. "תלמידיי היקרים," פנה אליהם לבסוף, "אתם עומדים לצאת מכיתתי ולחיות חיים מלאי עניין ועיסוקים, אבל זכרו תמיד: עיסוקיכם החומריים הם רק תפוחי האדמה והחומס של החיים. הרוחניות והאמונה שלכם הן החום. כל עוד לא נדליק את הלהבה, הסיר יישאר מלא ברכיבים נפרדים. החום הוא היסוד המאחד את כולם והפכם לתבשיל אחד. אם לא תשמרו על חיבור ליסוד הרוחני דרך תפילות יומיומיות, לימוד תורה והתמקדות במשמעות האמתית של חייכם, תהפכו בסוף לחמין קר: מלאים מאוד, אבל בעצם ריקים. החום נותן את הטעם לכל הרכיבים

נסכם את הסיפור ונאמר:

העמקת האמונה וחיזוקה מקרינים על כל מה שקורה בחיינו. האמונה היא גם הכוח שמגבש ומצמיח את האדם ומקדם אותו. הקדשת זמן ותשומת לב לעולמנו האמוני והרוחני, יכולה לרומם את כל מעשינו ופעולותינו במגוון רחב מאוד של תחומים. האמונה אינה 'צונחת' עלינו מאליה. עלינו לעבוד, ו"לחמם" את כל הגוף למען חיזוק האמונה.

4 - 3 - 2 - 1

אנחנו מאמינים בני מאמינים

פעילות מסכמת

בחרו מתוך הרשימה מה יכול לחזק ולהעמיק את אמונתכם, כיצד תוכלו לעשות זאת?

פגישה עם אנשים מאמינים ומעוררי השראה	לימוד אמונה
מחשבה ביני לבין עצמי	הצגת שאלות
האזנה לשירי קודש	התבודדות
יציאה לטיול	הליכה לבית כנסת
הזכרת שם שמיים	שיחה או שיעור מעניין
התחזקות בשמירת מצוות	תפילה בכוונה
דיבוק חברים	התבוננות בטבע
אחר _____	הודאה על הדברים הטובים

← **סיכום:** נגענו ביחידה בכמה נקודות: תחילה עסקנו באמונה לא רק כיחס למידע, אלא כחוויה עמוקה של היכולת לתת אמון. לאחר מכן נגענו בהשפעתה של האמונה על האדם בשני היבטים: ההיבט הרוחני - חיזוק האדם: האמונה מעניקה פרספקטיבה וכוחות שעוזרים לאדם להתמודד עם קשיים ולפעול; ההיבט המעשי - העמקת האמונה מחייבת את האדם גם להתנהג אחרת: האמונה מטילה עלינו אחריות ומכוונת אותנו ליישר את אורחותינו. לסיכום, הקדשנו מחשבה לשאלה כיצד נוכל להעמיק את אמונתנו ולהפוך אותה לחוויה חיה וחיונית.

ביחידה הבאה נעסוק בתפקידה של ההלכה, ושם נרחיב ונעמיק בצדדים המעשיים הנגזרים מתוך האמונה.

